

rum. Septimo qñ adiectiū regens gñi magis inclinatur se ad casum pcedentem qñ ad gñi subsequētem. vt o deus optime rex. o iuuenis pulcherrime rex. Et isto modo dñr indifferenter. leo ē fortissimus bestiaꝝ. vel fortissima bestiaꝝ. scđm qđ fortissimus potest se inclinare tam ad pcedens qñ ad subsequens. et hoc fit de bonitate pferentis et loqñtis. Proverbior. iij. Leo fortissimus bestiaꝝ nullius pauebit occursum. Margarita ē pulcherrim⁹ lapidū. vel pulcherrima lapidum. Dicitur et homo est dignissimus vel praestantissimus vel dignissima creaturaꝝ. sed si nullum substantiuū praecesserit non licebit loqui ad placitum. sed adiectiuum conformabit se cum genitiuo seqñte in genere. vt fortissimus bestiaꝝ. pulcherrima lapidū incongrue dicit. sed pulcherrimus lapidum hic est.

¶ Sequitur textus.

Lum diuersorum verbum rectis numerorum

Interponatur vtrilibet equiparatur:

Sermones summi patris est meditatio iusti

¶ Hic Alexander ponit vnam aliam doctrinam pstruendi et dñ. Qñ verbū substantiuū ponitur inter duos rectos qñum vnus est singularis numeri et alius pluralis numeri. tñc potest puenire vtrilibet id est potest conuenire cum intō pcedenti vel seqñti. vt sermones summi patris est meditatio iusti vel sunt. **¶** Notandū qñ verbū est accipitur pro significare tñc potest habere disconuenientiam cū supposito pcedente et illa admititur ratione expositionis. Exemplum. vt nuptia est vnum connubium. id est significant vnum connubium. Tonitrua est sonus. id est tonitrua significant sonum factum in nubibus. Septem lampades ante thronum dei. est septiformis gratia sancti spiritus id est significant. Item pisces quos apostoli ceperūt est collectio vel fidelū captio id est significant captiōem fidelium Lampades virginū fides nostra ē. i. significat fidem nostram. **¶** Item sex sunt modi quibus verbū substantiuum potest poni inter rectos diuersorū numerorum. Primo quando vnus rectorum est pluralis numeri scđm vocem. sed singulis secundum intellectum. id est quando dictio est pluralis numeri cā tium. vt athenae ē pulchra ciuitas. Londonia ē diues oppidum. Secdo qñ vnus rector est pluralis numeri scđm significatum. sed singulis fm vocem. vt est dictio collectiua. vt vna turba sunt multi homines. Tercio qñ vnus rectorum accipitur realiter alter figuratiue. vel quando est figuratiua loquutio. vt septem lampades ante thronū dei ē gratia spiritus sancti septuaginta. Quarto qñ est ponitur. p. vt. vt in exemplo pcedenti. Aliud exemplum. Nuptia est vnum connubium. Arma est fides nostra. Quinto ratione participationis vnus in pluribus. Ut vnus homo sunt plures. et plures homines est vnus. Sexto ad expti

experiendam unitatem in materia aliqua. ut vestes quas geritis sordida lana fuit. Nam lana sordida est.

Quando relatiuum geueꝝ casus varioꝝum

Inter se claudunt qui rem spectant ad eandem

Per genus hoc poterit vtrilibet eq̃parari

Est pia stirps iesse quem christum credimus esse

¶ Hic ponit aliam doctrinam de dictione posita in medio. Et de illo relatiuum sit positum inter duo nomina diuersoꝝ generum quæ spectant ad eandem rem. tunc relatiuum potest conuenire tam cum præcedenti q̃ cum sequenti. Ut pia stirps iesse est quem christum credimus esse Apostolus Sumite gladium spiritus sancti quod est verbum dei. Item littera p̃is nō multum differt a regula p̃cedenti. Nam ista datur relatiuum. et p̃cedens datur per p̃bū substantiuum. Duplex est relatiuum. vnum substantiæ. alterum accidentis. Relatiuum substantiæ ut qui quæ q̃s. Relatiuum substantiæ in medio positum magis petit puenire cum præcedenti loquendo grammaticæ quæ potest puenire cum sequenti ut semen quod est deus. Etiam dici posset semen qui est deus. Sed relatiuum accidentis positum inter dictiones diuersoꝝum generum hēbit puenientiam cum sequenti. ut talis est iōānes quale est animal. Paulum deo tale sacrificium qualis est zelus animarum. Et si contrarium inueniatur hoc non est imitandum. Unde Horatius Tuæ sunt mæmax quales sunt vbera vacce. Hic enim nos dicimus qualia. Et hoc tangit florista in principio sui libri. **¶** Notandum q̃ quandocūq̃ relatiuum ponitur inter duos casus quozum sequens casus est p̃prium nomen vel hominis vel alterius rei. tunc relatiuum conformabit se cum sequenti si p̃prium non fuerit vtrilibet se conformare potest. Exemplum Salustij Est locus in roma quod capitolium appellatur. Sedebat herodes pro tribunali in loco quod pretorium appellatur Tullius. Sapientiæ studium quæ philosophia dicitur. Item ex illis sempiternis ignibus quæ vos sydera nuncupatis. Et hoc fit communiter vbi ponuntur ista verba vocatiua nuncupatoꝝ appellatoꝝ circa relatiua quia tunc volunt conuenire cum sequenti. Item sciendum q̃ relatiuum conformatur se aliquando non solum in genere cum dictione sequente. sed etiam aliquando in numero et in casu aliquando. Aliquando vero in genere et in casu simul. In genere ut habetur in littera. Est pia stirps iesse quem christum credimus esse. Ex flumine quam proximam esse oppido aquam supradiximus. In numero ut vniuersas familias famēs extingit. quæ pars maxima est. In genere et in numero simul. Ut supplicationes qui maximus honorum victoribus datur in toga meruit. Nec parcm posuere suis quæ maxima turba

ē. In casu Scipio cui africano cognomen fuit Cartaginē subuertit.
Urtem quam itatuo vñ est. subducite naues. Itē relatiū p̄t zuenire
cum dictione sequenti vel p̄cedenti qñ ibi ē aliqualis idēptitas. vt est
pia stirps iesse quem christū credimus esse

Sic adiectiuū reperimus sepe locatum:

Est coluber factus vel facta mystica virga

Ponere sup̄ma dum non debes sine causa

Qñ do adiectiū ponitur inter substantiua diuersoꝝ genēz p̄t se confor
mare cum vtrolibet. vt coluber est factus vel facta mystica virga Item
adiectiuū participiale positum inter substantiua diuersoꝝ genēz vult
se p̄formare substantiuo p̄cedēti. vt virga est facta coluber. Et hoc
contingit q̄a qñdo adiectiuum participiale ponitur inter substantiua
diuersoꝝ genēz tunc habet se ad substantiū p̄cedens sicut adiectiuū
z ad seq̄s sicut dictio regens. vt iohannes est futurus cadauer. **Nō**
omnia adiectiua copulancia similes casus poni possunt inter substan
tiua diuersoꝝ genēz. vt sunt creditus aestimatus factus futurus. zc.

Verbum est factum caro. **Homo** ē futurus cadauer. id est erit cada
uer ibi futurus est participiū q̄a habet omnem naturam participij
Et possunt talia participia non solum copulare substantiua. sed enaz
adiectiuum z substantiū. vt **Iohannes** est habitus bonus. mancipium
illud est dictum petrus. **Iohannes** est futurus bonus. Sed quando ta
le adiectiū participiale conuenit cum substantiuo p̄cedenti oratio ē
congrua. sed quando cum sequenti est incongrua. **Exemplum** vt aqua
est facta vinū z nō factū. **Silr** in accō. vt credo verbum dei fecit car
nem quod christiani credunt. Item in euangelio. **Cum** gustasset archi
tridinus aquā vinum factum ibi sacra scriptura vtiur licentia sua.
Nōs eim dicemus. **Cum** gustasset aquā factā vinum Item participia
verboꝝ vtōꝝ etiam copulant similes casus diuersoꝝ genēz. vt illō mā
cipiū ē vocatum petrus homo est futurus cadauer Inter illa tria o
rationum genera de q̄bus Alexander loquutus est. **Ultimū** est magis
incongruū scz homo est futurus cadauer. Et tali genere orōnum non li
cet nobis vti primo genere orationum scilicet **Sermones** summi. zc.
licet vti.

Occurritq̄ tibi qñq̄ relatio simplex

Relatiū **Femina** q̄ clausit vite portā reſerauit

Hic Alexander dicit q̄ simplex relatio est quando relatiū z ante
cedens non supponit pro eadem re in numero. vt femina clausit por
tam vite quā reſerauit. z tales relationes simplices sunt creb̄e. vt io
hannes laborat eo morbo quo petrus laborat. ē relatio simplex. qz nō ē

possibile eundem morbum esse in petro q̄ est in iohāne. sed laborat simi-
li morbo ⁊ sic de multis alijs. vt iohānes comedit eum cibum quem pe-
trus comedit. bibi hoc vinum qd̄ tu bibisti. id est **Comedi** talem cibū
qualem tu comedisti. habeo eas pecunias quas tu habes. **Emit** eum li-
brum quem petrus emit. id est talem librum qualem petrus emit. hec
herba crescit in horto meo. **Et** iste nō sunt viciose orōnes. sed bñ tali
genere orōnis vtimur qz si nō vtremur relatiōe simplici dicerem⁹ fal-
sum credētes nos dicere verum.

Adptem vocis de iure relatio fiet

Extra sepe tñ queras ad quod referatur

Repet carnōti patrie huc preualet omni

Dicit q̄ relatio debet fieri ad antecedēs expressum ⁊ qñq̄ fit ad an-
cedens subintellectum. vt rex est carnōti patrie q̄ supple ciuitas preua-
let omni patrie. ibi reltñ conuenit cum substantiuo subaudito scz ciui-
tas vel vrbs. **Sic** Domus israel sperauit in dño adiutor eoz ⁊ p̄tector
eoz est supple hoim. Dicitur carnōrum carnōti neutri gñis. **Item** pa-
tria fr̄ vr̄bem in qua aliquis natus est. ⁊ ergo exemplum alexandri nō
est satis latina orō. qz nō dicim⁹ est pulchra patria. sed pulchra vrbs.
sed dicemus est patria mea tua sua p̄ illa p̄nomina. sed qñ volum⁹ lau-
dare dicemus est pulchra terra. bona terra. Quia patria est vrbs i qua
natus est aliquis. **Inde** patrius a. um. possessiuum. vt dauētria est no-
men patrie dauētriēsiū. **Dauētriēsis** est nomē patriū.

Seperelatiuo p̄formari reperitur

Precedens rillidum p̄sedit immediate

Sermonem quem vos audistis verus habetur

Usu communi tñ hoc non debet haberi.

Dicit q̄ antecedens saepe p̄formatur relatiuo quando immediate
praecedit. vt **Sermonem** quem vos audistis verus habetur. Illa est
oratio viciosa. **Primo** quia adiectiuum ⁊ substantiuum sunt diuer-
sorum casuum. **Secdo** quia habetur habet accusatiuum suppositum
⁊ haberet iure nominatiuum. ⁊ fit illa orō latina quando mutatur sic
quem sermonem audistis verus habetur. **Quas** litteras ad me dedisti
pergrate mihi fuerunt. **Sic** illa tria pronomina hic ille ⁊ is sunt an-
tecedentia ad hoc relatiuum qui. Accidit autem quandoqz q̄ substā-
tiuū quod poneretur iure apud antecedens ponitur apud relatiū.
vt quandoqz dicitur. **Is** homo currit qui mouetur. **Ille** homo cur-

Relatiuus

uenalis. Græculus esuriens in celum iusseris ibit. id est si iusseris.
Quidius. Gnolia fecisses inopem sapientem amasset id est si fecisses
Plinius. Pedisses huic animo par corpus id est si dedisses et sic in mlt
tis alijs orationibus.

Sequitur textus.

Nobilis et fixi naturam nosse decebit

Est adiectiuum vocis vel significati.

Hic autor ponit vnam adhortationem et de q optimū est nosce
re naturam adiectiui et substantiui. Nam sæpe adiectim et substantiua
ponitur in orōne. et etiam adiectiua sunt varia. ideo necesse est noscere
naturam eorum. Nam quædam sunt voce tñ. quædam significatione
tantum. quædam voce et significatione simul. Voce tñ est adiectiuum
quod habet vocem adiectiualem. non tamen fit adiectiue. id est habet
vocem mobilem de gñe in genus. sed non pnotat formam adiectiua/
lem inharcentem alicui subiecto et sunt pronomina pmitiue speciei.
Nam sub pluribus vocibus fit omne genus. vt ipsa ipse ipsum. illa
ille illud. &c. Item adiectiuum significatione tantum est quod sig/
nificat adiectiue vel formam accidentalem non tamen habet vocem
adiectiualem. id est non mouetur de genere in genus. et sunt nomina
officiariorum et dignitatum. vt papa. eps. faber. &c. et sunt in pma spe/
cie qualitatris. Item Adiectiuum voce et significatione simul est qd
mouetur de gñe in genus sub vna terminatione vel pluribus. et cum h
connotat formam accidentalem vt albus niger doctus ruber. Ad
iectiuorum quædam sunt nominalia quædam picipialia. Adiectiuū
nominale vult constitui coniunctim cum suo substantiuo Participia/
le autem diuisim Exemplum pmi vt homo albus currit. Exemplum
secundi vt homo legens currit. Item adiectiuum adhuc est duplex qd
dam est primæ impositionis et quoddam secundæ impositionis. Exem
plum pmi vt albus niger. Et prime impositionis dicitur ideo quia
rem fit ab extra. Exemplum secundi vt categoricus hypoteticus qz
non fit rem ab extra. Sciendum q adiectim primæ impositio/
nis non debet adiungi substantiuo secundæ impositionis. et econuerso
adiectiuum secundæ impositionis non debet adiungi substantiuo pri/
mæ impositionis. quia non dicitur homo categoricus. homo hypo/
teticus cappa hypotetica. Item quædam adiectiuorum sunt participia
et quædam non. Participia sunt quæ significant partem alicuius mul/
titudinis et sic omnia signa vniuersalia et particularia sunt adiectiua
partitiua præter omnis vt dicunt qdam grāmatici. Item plens lra
legit adhuc aliter fm alium sensum **Nobilis et fixi natura nosse doce**
bit. necesse est noscere naturā adiectiui et substantiui. qz volūt pñire in